VALTIOVARAINMINISTERIÖ
FINANSMINISTERIET

Arvopaperikeskusasetuksen uudelleentarkastelu

RISTO KOPONEN
TALOUSVALIOKUNTA
8.9.2022

Sisältö

- Yleistä
- Olennaiset muutosehdotukset
- Pääasialliset vaikutukset
- EU-neuvottelujen nykytila
- Valtioneuvoston kanta

Yleistä

- Komission esitys arvopaperikeskusasetuksen uudelleentarkastelulle annettu 16.3.2022, saatavilla https://eur-lex.europa.eu/legal-content/FI/TXT/PDF/?uri=CELEX:52022PC0120&from=EN
- Kyseessä arvopaperikeskusasetuksen uudelleentarkastelun ensimmäinen osa, kohdennettu:
  - Rajan ylittävän palveluntarjonnan esteiden minimointi
  - Tiettyjen vaatimusten mitoittaminen paremmin
  - viranomaisvaltuuksien ja tietojen riittävyyden varmistaminen
- Jatkotarkastelun aikataulutusta ei saatavilla, tavanomainen uudelleentarkastelu 5 v asetuksen voimaantulosta.
- U-kirjelmä (U 47/2022 vp) annettu 9.6.2022
- U-kirjelmäluonnos ja asetusehdotus olleet EU-asiain komitean rahoituspalvelut ja pääomaliikkeet –jaostossa (jaosto 10) sekä rahoitusmarkkinainfrastruktuureilla kuultavana 19. - 28.4.2022
  - Huomioita saatu oikeusministeriöltä, Rahoitusvakausviranomaiselta ja Finanssialalta, kommenteissa ei ehdotettu muutoksia Suomen kantaan. Asianmukaisilta osin huomioitu. Suomen Yrittäjät ilmoitti, ettei heillä ole huomautettavaa Suomen kantaan.

Olennaiset muutosehdotukset - Toimituskuri

- Lykätään korvausostovelvoitteen voimaantuloa -> komission päätös, perustuen tiettyihin kriteereihin:
  - rahaluonteiset seuraamukset eivät johtaneet pitkäaikaiseen ja jatkuvaan toimituspuutteiden vähenemiseen, toimitustehokkuus ei ole asianmukainen muihin markkinoihin verrattuna, toimituspuutteilla negatiivinen vaikutus taloudelliseen vakauteen.
- Teknisempiä, osapuolten asemaa parantavia muutoksia mm.: korvausostovelvollisuus kohdistuu vain toimituspuutteen aiheuttaneeseen tapahtumaan, ei sovelleta jos osapuolet eivät syyllisiä.

Olennaiset muutosehdotukset II - Valvontaviranomaisten yhteistyön parantaminen, APKn uudelleentarkastelu, elvytys ja suunnitelmallinen alasajo

- Asiaan liittyvien viranomaisten asemaa vahvistetaan toimilupa- ja uudelleentarkasteluprosesseissa lausuntomenettelyä vahvistamalla.
- Uudelleentarkastelu ja arviointi enintään 2 vuoden välein vuotuisen arvion sijaan. Uudelleenarvion tuloksista ilmoitettava myös kollegiolle.
- APK:n velvollisuus tehdä kriisinratkaisusuunnitelma poistuu. Sen sijaan tarkennetaan elvytys- ja suunnitelmallinen alasajo –suunnitelman sisältöä sekä mitä sen laadinnassa huomioitava.

Olennaiset muutosehdotukset III - Palvelun tarjonta rajan yli

- Vastaanottavan jäsenvaltion sovellettavaa yhtiöoikeutta tarkennetaan niin, että huomioitava sekä liikkeeseenlaskijan kotivaltion että arvopaperiin sovellettava lainsäädäntö.
- APKn tulee aina antaa arvio siitä, miten se mahdollistaa käyttäjiensä noudattaa vastaanottavan jäsenvaltion yhtiö- tai vastaavaa lainsäädäntöä.
- Siirrytään notifikaatiomenettelyyn, vastaanottavalla jäsenvaltiolla ei enää mahdollisuutta vastustaa etukäteen rajan yli tarjottavaa palvelua.

Olennaiset muutosehdotukset IV - Valvontakollegioiden perustaminen

- Notifikaatio- ja ryhmäkollegio
- Kollegiot mahdollista yhdistää, jos ryhmään kuulua APK on myös notifikaatiomenettelyssä.
- Osapuolet: kotivaltion toimivaltainen viranomainen, asiaan liittyvät viranomaiset, isäntävaltion toimivaltainen viranomainen, Euroopan arvopaperimarkkinaviranomainen ja, jos APKlla pankkitoimintaa, myös Euroopan pankkiviranomainen sekä, ryhmäkollegion osalta myös isäntävaltion asiaan liittyvät viranomaiset.
- Luonteeltaan tiedonjakofoorumi, ei päätösvaltaa.

Olennaiset muutosehdotukset V - Kolmansien maiden APKt ja siirtymäsäännökset

- Kolmannen maan APKlle ilmoitusvelvollisuus Euroopan arvopaperimarkkinaviranomaiselle selvityspalveluista, joita se aikoo tarjota arvopapereille, joihin sovelletaan jäsenvaltion lakia.
- Asetetaan siirtymäsäännökselle loppupäivämäärä mihin mennessä APKn tulee saada toimilupa tai tunnustus.

Olennaiset muutosehdotukset VI - Pankkipalvelujen tyyppisten oheispalveluiden tarjonta

- Pankkipalveluita tarjoavat APKt voivat jatkossa tarjota niitä myös sellaisille APKlle, joilla ei ole lupaa tarjota pankkipalveluita
- Kynnysarvo, joka määrittää tiettyjen riskienhallintakeinojen soveltamisen pankkipalveluita tarjoavaan luottolaitokseen siirretään komission teknisellä sääntelystandardilla määritettäväksi.

Pääasialliset vaikutukset talouteen ja markkinaosapuoliin

- Kokonaisvaikutus positiivinen
- Yksinkertaistettu menettely rajan yli tarjottavien palveluiden hyväksynnälle säästää APKn kustannuksia (10 mio EUR ensimmäinen vuosi, 4 mio EUR/vuosittain)
- Yhdenmukaisempi valvonta ja helpompi pääsy mm. pankkipalveluihin merkittävä hyöty
- Korvausostosäännösten lykkäyksen tuoma kulujen lykkäys
- Hyödyttää epäsuorasti myös yrityksiä (lisääntynyt kilpailu, liikkeeseenlaskijoilla enemmän valinnanvaraa, toimituskurin parantuminen)

Pääasialliset vaikutukset viranomaisiin

- Komission mukaan nettovaikutus positiivinen
- Fivan näkökulmasta nettovaikutusta vaikea arvioida
  - Kollegiot, asiaan liittyvien viranomaisten lausuntomenettely ja neuvoa antava sovintomenettely lisäävät kustannuksia,
  - Rajan yli tarjottavien palveluiden notifikaatiomenettely ja EFin arviointifrekvenssin muutos vähentävät kustannuksia
- Tiedonsaannin ja vaikutusmahdollisuuksien näkökulmasta vaikutus positiivinen
  - Rajan yli tarjottavia palveluita ei voi etukäteen estää (voi edelleen vaikuttaa kun palveluntarjonta on aloitettu.
  - Kollegiot parantavat tiedonkulkua ja epävirallisia vaikutusmahdollisuuksia
  - APKn tulee aina antaa arvio miten se mahdollistaa käyttäjiensä noudattaa vastaanottavan valtion yhtiöoikeutta
- RVVn työtaakka kevenee, koska ei tarvetta laatia EFI kriisinratkaisusuunnitelmaa

EU-neuvottelujen nykytila

- Tsekin tavoitteena yleisnäkemys pj-kautensa loppuun mennessä, jolloin trilogit jäisivät Ruotsille.
  - Heinäkuussa ensimmäinen varsinainen työryhmäkokous, sen perusteella tavoite hyvin saavutettavissa
- Keskustelluimmat kysymykset toimituskuri (korvausostomenettely) ja valvontakollegiot.
  - Toimituskurisäännösehdotuksia kannatetaan, mutta kaivataan tarkennusta missä tapauksissa komissio voi ottaa korvausostomenettelyn käyttöön
  - Kollegioehdotusta kannatettiin, mutta perustamispakkoa haluttiin vain jos APK merkittävä markkinalle.
- Euroopan parlamentissa asia talous- ja raha-asioiden valiokunnassa (ECON), esittelijänä Johan van Overtveldt, komitea ei ole vielä antanut näkemystään.

Valtioneuvoston kanta

- Kannatetaan esitystä ja tavoitteita yleisellä tasolla
- Kannatetaan viranomaisten yhteistyön kehittämistä, esim. kollegioin, mutta kiinnitetään huomiota viranomaisille syntyvään hallinnolliseen taakkaan.
- Kannatetaan notifikaatiomenettelyyn siirtymistä rajan yli tarjottavissa palveluissa, mutta katsotaan, että riittävä vaikutusmahdollisuus tulee säilyä.
- Varmistuttava, ettei asetuksen muutoksilla ole tarkoitus vaikuttaa lainvalintasäännöksiin.

VALTIOVARAINMINISTERIÖ
FINANSMINISTERIET

Kiitos.

RISTO KOPONEN, FINANSSINEUVOS
RISTO.KOPONEN@GOV.FI
VM.FI | @VMUUTISET